

האומר לך: טול קיסם מבין שיניך — אמור לו: טול קורה מבין עיניך! פסוק מישנאי זה קיים, בגירסות שונות, באוצר החוכמה של כל העמים. השבוע שוב הוכח בעליל עד כמה קשה לאדם לראות את ה' קורה שלפני עיניו — וכמה קל לו לראות את הקיסם בשיני הזולת.

בשורה ארוכה של אירועים התרגשו שליטי ישראל ואזרחיה התרגשות רבה למראה חטאי הזולת — מבלי להרגיש כי חטאים דומים מאד מתרחשים מתחת לאפס. בין השאר:

● **שווייץ אזרחי:** נציג ישראל ב' אר"ם הצביע למען החלטה חריפה ביותר, הקוראת לחברי הארגון להטיל סנקציות על דרום אפריקה, בגלל מדיניות ההפליה ה' גזענית של ממשלתה.

למחרת ההצבעה, התלונן ראש-הממשלה הדרום-אפריקאי בועם: "דחקא ישראל היתה צריכה להביין את גישתנו!"

ואמנם — באותו שבוע עצמו, התכונן רוב חברי הכנסת בישראל להצביע בעד המשך קיומו של המימשל הצבאי, המקיים בישראל אסטרטגיה חברתית, כלכלית ופוליטית בין עברים וערבים, השולל מן הערבים במדינה כל זכר לשוויון אזרחי אמיתי.

● **חלוקת השלל:** עתוני ישראל לע' גו בגלוי לשרים הליברליים בממשלה הגרמנית, שלא התפטרו מכסאותיהם, למרות הפעולה הניאו-נאצית של מנגנון-החושך ב' פרשת השבועון דר שפינג (ראה עמודים 7-8).

אולם באותו רגע עצמו לא חלמו שרי אחדות-העבודה והמפד"ל להתפטר מן ה' ממשלה, הלוחמת למען קיום המימשל ה' צבאי, למרות הבטחותיהם המפורשות לפני הבחירות. לא היה בכך חידוש, כי אותם השרים לא התפטרו גם בימי פרשת סובלן, כאשר פעל מנגנון-החושך מאחורי גבם — בדיוק כמו בפרשת השבועון הגרמני.

● **שעריים לעזאזל:** כדי לחבול את המשבר הממשלתי בגרמניה, הטילה הממ' שלה שם את כל האחריות להכנת המיבצע הבלתי-חוקי נגד השבועון, על שני פקידים מיסכנים, הדיחה אותם משרותיהם.

השבוע הסתבר בישראל כי ועדת-השרים לחקירת עסקי-הבייש של פרשת-סובלן עומ' דת להטיל את כל האחריות למעשי כל ה' שרים והמנגנונים על שני פקידים מיסכנים. אלא שבישראל לא חלם איש על האפשרות להדיחם.

● **חוק בטחון המדינה:** כל הפרש' נים הישראליים תמחו איך העוה הממשלה הגרמנית להאשים את עורך דר שפינג דוקא באישום של בגידה, נצל את חוק בטחון-המדינה לסתימת פיו.

בישראל הורשע אהרון כהן לפי אותו הסעיף. בית-המשפט העליון קבע בצורה חסרת-תקדים כי הדעת אינה סובלת את השימוש בסעיף זה, בניסוחו הנוכחי — אך מאז עברו קרוב לחודשיים, והממשלה לא נקפה אצבע כדי לתקן את הסעיף. להיפך — השבוע התכוננה הממשלה להילחם בהצ' עות-החוקים פרטיות, שנועדו להביא לשינוי החוק.

זוג **משקפיים:** רואי-שחורות יכלו לר' אות בכל אלה סימנים מובהקים של צביעות. אך היה לך גם פירוש חיובי יותר.

אזרחי ישראל, ואפילו רבים בחוגי השל' טון, דוגלים בלבם בגישה חיובית ונאורה, על כן הם נוקטים אוטומטית בגישה מוס' רית, למראה מעשי-תועבה במקומות רחוקים. אך כאשר הדבר נוגע למדינה עצמה, קשה להם יותר לתקוע את צמדתם, בגלל קירבת הדברים ומטר העמולה הניתך עליהם. אם כן, הרי הבעייה היא בעיקר אופסית. דרוש זוג משקפיים שיאפשר לעין הציבור רית לראות ביתר בהירות את הנעשה ב' קירבתה.

יחסים מרחביים

חרב בדרום

באחד הימים החליט אלוהים לערוך טיור על פני כדור-הארץ. הוא קרא למלאך גברי' אל, ביקש ממנו להראות לו את העולם. "איזח מקום זה?" שאל אלוהים בארץ

* מזכירו הצבאי של ראש-הממשלה, חיים (ה'בד') ב'ודי, ואיש משרד-החוץ, גדעון כפאל, איש הש"י לשעבר.

השכנה לעורק החיים

המישטר החדש, המאיים בשינוי חברתי כל' לי. בארץ זו מצא מקלט מוחמד אל-באדר, האימאם המת'חתי, אחרי שנימלט מארמונו המופצץ. ארץ זו התייצבה מאחוריו. **לאן צנחו הצנחנים?** לולא פרצה מלחמת-האחים, יתכן כי היחסים בין צנעה וקאהיר היו מצטננים במהרה, כפי שקרה ליחסים בין בגדאד וקאהיר אחרי המהפכה הלאומית העיראקית. אולם המאורעות הכ' ריחו את עבדאללה סאלא ואנשיו להודק לעזרה בכל מחיר. כך חדרה מצרים לתימן. כי מאחורי אל-באדר התארגנה, באורה טבעי, חזית המלכים הערביים. אלה פעלו מתוך יצר ההגנה-העצמית. הם ידעו כי אין דבר המדבק כמו מהפכה מוצלחת. נצחון המהפכה בצנעה היה מוביל, קרוב לחדאי, למהפכה בריאד ובעמאן.

הלוחמה בתימן אינה דומה ללוחמה מודר' גית. היא חזרה לדפוסים המקובלים של מלחמת-מסיבים מימים ימימה. כאשר שלח עכד אל-נאצר את צנחניו לתימן, קיבל על עצמו סיכון רב. כי הצנחנים אומנו, כמו צה"ל, למלחמה כימעיט-מודרנית, סדירה ו' מקצועית. ואילו בתימן הם נגרפו למלחמה בתנאים בלתי-סדירים, בשיטות ובתחבולות מימי הביניים.

יתכן מאד כי השמועות על תבוסת ה' צנחנים נכונות, אף כי באו עד כה רק ממקור עויין. כמה פרשנים ישראלים ראו בכך אישור כי איכות החייל המיצרי לא עלתה, אך מומחים זרים יותר נמנעו מל' הסיק מסקנות קלות. הם ידעו כי קשה לרן על איכותו של צבא סדיר על פי עמידתו במלחמה בלתי-סדירה.

דאגתו של הרמטכ"ל: האם יכולה ישראל להיות ניטראלית במאבק זה? התגובה האינסטינקטיבית הראשונה של ישראל הרישמית היתה אנטי-מהפכנית, מתוך הכלל הפשוט: "מה שרע לנאצר, טוב ליש' ראל" (העולם הזה 1310). אולם מאז הבינו בירושלים כי בקופת-המישחק התימני מונ' חים דברים חשובים יותר מאשר יוקרתו של השליט המיצרי.

אם היו ספקות לכך, הרי בא שבוע שעבר אורח חשוב לישראל, והבהיר את העניין. הלורד לואי מאונטבאטן, ראש ה' מטכ"ל הבריטי, בא, לכאורה, כדי להשתתף בטכס נטיעת יער על שם אשתו. אולם ה' מועד התאים, כאילו במיקרה, להחלפת דעות רצינית עם ראש ממשלת ישראל ועם ראשי מערכת הבטחון. המהפכה התימנית הדאיגה את מאונטבאטן ואת אנשיו דאגה חמורה. הם יודעים כי נצחון המהפכה והתבססותה תביא הכרזת

הראשונה. "צרפתו" השיב גבריאל. "זה מה?" הוסיף אלוהים לשאול. "איטל' יהו" הסביר המלאך. לבסוף הגיע לארץ הררית. אה, הנה תימן" הפליט אלוהים. "איך ידעת זאת?" תמה המלאך גבריאל. "פשוט מאד," השיב אלוהים, "שום דבר לא השתנה כאן מאז שבראתי את העולם!"

השבוע חדלה אגדה זו להיות אקטואלית. תימן השתנתה. עתוני ישראל עקבו אחרי השינוי באדישות משועשעת. הם חזרו בהרבה על ההתפא' רויות והאיומים הנבובים של שני הצדדים. כל דברי-שטות, שהומצא ברדיו עמאן או ברדיו קאהיר, כדי לעשות רושם על פלאחים ובערבים, צוטט בהנאה בקול ישראל. אזרחי ישראל יכלו להשתתף בהנאה זו. האימאם הודיע שיעלה על צנעה ויחתוך את אוזניו של האלוף סאלא, ראש המהפכה. סאלא לא טמן את פיו בצלחת, הודיע כי יחתוך את כל ראשו של אל-באדר, בהודמ' גות הראשונה.

אולם מאחורי הפיליטון העקוב-מדם הס' תחרו כמה עובדות מדיניות וגיאוגרפיות, שהחלו מטרידות את מעצבי המדיניות ה' ישראלית במידה גוברת והולכת. **ארץ החיי'המת:** קשה היה לעמוד על יחסי-הכוחות המדויקים של מלחמת-האזר' חים התימנית, שהסכה במהרה למלחמת-אחים כל-ערבית.

תימן היא, למעשה, מדינה המכילה בקרבה שתי ארצות שונות. אחת היא ארץ הערים וסביבתן. תושביה דומים בשאיפותיהם ה' אוכלוסייה בארצות-ערב המפותחות יותר. הם תולמים על התקדמות חברתית, על חופש כלשהו. הם שנאו את האימאמים ואת שלטון המשפחה של צאצאי עלי, חתן ה' נביא. בצד ארץ זו קיימת ארץ אחרת — ארץ ההרים והשבטים, בה שולטים שייכים פיארי' דלים שלטון לא-מצויים. זו הארץ שתמכה באימאמים, ושעורה לאימאמים לשלוט ב' ערים העוינות.

הקשר בין שתי הארצות היה תמיד רופף ביותר. גם כיום קשה מאוד לדעת בצנעה או באל-הודייה מה מתרחש בשבטים הרחוקים. אין כבישים, אין טלפון, אין שום שיטה של תקשורת מודרנית. ארץ הערים חוללה את המהפכה, הצטרפה לזרם הכללי של הלאומיות הערבית המודר' גית. באופן טבעי התקרבה לקאהיר, שהיא עדיין מרכז הלאומיות והרפורמה בעולם הערבי. הארץ השניה סירבה לקבל את מרות

לחידוש התביעה לסיפוח חבל עדן לתימן. לפי הנסיון, לא תוכל בריטניה להתנגד לתביעה כזאת לאורך ימים. משמע: במיקרה זה, תשתלט תימן על עדן תוך שנתיים-שלוש.

התוצאות, לגבי בריטניה: אבדן הנמל ה' חשוב, החולש על מבואות ימסוף מדרום. גרוע מזה: התחלת הגירוש של בריטניה מכל הנסיכויות עשירות-הנפט בחוף הדרומי וה' מזרחי של הצ'יהאי ערביי.

תהיה זאת מכה מאכיבה ביותר לבריטניה, מבחינה פוליטית וכלכלית כאחת.

הנק במיצר: כל זה לא היה נוגע לישראל, לולא העובדה כי סיפוח עדן לתימן יניח חרב חדה על עורק-החיים הישראלי לאסיה ולאפריקה המזרחית.

מדינאי ישראל, החרדים לגורל חופש' השייט במיצר טיראן ובמיפרץ עקבה, נטו בעבר לשכות כי המצב מסוכן הרבה יותר בשער הדרומי של ימסוף, הוא מיצר באב אל-מנדב. בקירבת מיצר זה נפגשות כיום ארבע מדינות: אריתריאה החבשית, גיבוטי הצרפתית, עדן הבריטית ותימן.

חבש היא, למעשה, בת-ברית של ישראל. אולם המצב בגיבוטי מפוקפק יותר. המור' שבה הצרפתית שייכת, מבחינה גיאוגראפית ולאוּמית, לסומאלי המוסלמית. תושבי העיר ידועים כשונאי-ישראלים וכחסידי השידורים של רדיו קאהיר. מלחים ישראלים, שנודמו למקום, כבר למדו על גופם את שיגאת בני המקום. כאשר תוכה המושבה, במקום או במאותה, לעצמות, יהיה החוף הדרומי של המיצר בידיים עוינות. (באמצע המיצר שוכן האי פרים, השייך כיום לבריטניה, ושגורלו ייחתך, מן הסתם, יחד עם גורל עדן.)

סיפוח עדן לתימן הלאומית יהפוך גם את החוף הצפוני של המיצר לאנטי-ישראלי. במיקרה זה תיתכן בהחלט סגירת המיצר בפני אוניות ישראליות. וכבוד ישראל יכולה להגיב באמצעים צבאיים יעילים על סגירת מיצר טיראן, כפי שעשתה במיבצע' סיני, הרי לא תוכל לעשות זאת בדרום, במרוק למעלה מאלפיים קילומטרים מחוף אילת.

הבאדר השלישי: סכנה זו התבררה בימים האחרונים, ויצרה שותפות טבעית בין בריטניה וישראל — בדומה לשותפות שקדמה למיבצע-סיני. אולם הפעם היו ה' תנאים שונים לגמרי.

למעשה לא יכלה ישראל לעשות מאומה. לא היתה לה אפשרות להתערב במאורעות תימן במישורין (אף כי שני הצדדים בתימן טענו כי תמקלעים מדם עווי נמצאים בידי הצד השני). האפשרות היחידה היתה עקפה: יצירת לחץ על מצרים לאורך הגבול הישראלי, כדי להכריח את השליט המצרי לצמצם את התערבותו בדרום. אולם המצב הבינלאומי — ובעיקר יחסה של ארצות-הברית — לא היה נוח להתפתחות כזאת.

כך נאלצה ישראל לסמוך על מזל הכוחות המלובנים, תוך הסתפקות בתפקיד הפאסיבי של צופה. התלוצצו השבוע בירושלים: "לישראל יש שלושה באדרים — יוחנן באדר (ח"כ חרות), מנחם באדר (מנהל מש' רד-הפיתוח) — והאימאם מוחמד אל-באדר."

אורחים

שיחה עם ציפורים

עיקר אמונתו של ג'ורג'ו לה-סיריה, לש' עבר ראש-העיר של פירנצה, הוא שאפשר לשכנע כל אדם לעשות את הטוב — אם רק יש למשכנע עצמו די סבלנות, עקשנות ורצון טוב.

את התורה הזאת למד "הפרופסור הקטן" מגיבורו ההיסטורי: הקדוש פראנציסקו איש אסיסי, שהתהלך בימי מסע-הצלב בין חתיי לים הנוצריים והמוסלמים, נתקבל בחיבה על-ידי כולם, וניסה להשכין ביניהם שלום. הנזיר מאסיסי אף נהג לדבר אל הציפורים ואל החיות.

לה-סיריה לא דיבר אל הציפורים, אך ה' שבוע דיבר אל הקיר — והצלחה. הוא הוכיח שאפשר לשכנע את דויד בן-גוריון ואת (המשך בעמוד 12)

* אפשרות שניה, דומה במהותה: מתן עצמאות לעיר עדן. שהיא לאומית קיצונית. העיר מתנגדת לסיפוחה. לפדריציה של עדן שהיא אוסף של נסיכים ובנות בריטיות אחרות.

** בין השאר: האי בחריין, חצי-האי קטר, מוסקאט ועומאן, הפדריציה של עדן, נוסף על העיר עדן, שהיא מושבת-כחמ' נפרדת.